

Odluka:

Rev 2443/2017-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Rev 2443/2017-2

ECLI broj: ECLI:HR:VSRH:2020:7225

Datum odluke: 10.11.2020

Vrsta odluke: Rješenje

Vrsta predmeta: Građanski - revizija

Odjel: GRAĐANSKI ODJEL

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Rev 2443/2017-2

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 2443/2017-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Jasenke Žabčić, predsjednice vijeća, Ivana Vučemila, člana vijeća i suca izvjestitelja, Viktorije Lovrić, članice vijeća, Marine Paulić, članice vijeća i Dragana Katića, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Ž. L., OIB ..., iz M., ..., kojeg zastupa punomoćnik A. N., odvjetnik u M., protiv 1. tuženika H. e. d.d. Z., OIB ..., i 2. tuženika H. o. p. s. d.o.o., OIB ..., iz Z., ..., koje zastupa punomoćnik Z. Z., odvjetnik u S., radi naknade štete, odlučujući o reviziji 2. tuženika protiv presude Županijskog suda u Vukovaru poslovni broj GŽ-585/2016-3 od 29. ožujka 2017., kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Općinskog suda u Splitu, Stalna služba u Makarskoj poslovni broj P-361/2015 od 15. travnja 2016., u sjednici održanoj 10. studenog 2020.,

riješio je:

Ukidaju se u odnosu na tuženika H. o. p. s. d.o.o. presuda Županijskog suda u Vukovaru poslovni broj GŽ-585/2016-3 od 29. ožujka 2017. u dijelu u kojem je odbijena žalba tuženika i potvrđena prvostupanjska presuda i presuda Općinskog suda u Splitu, Stalna služba u Makarskoj poslovni broj P-361/2015 od 15. travnja 2016. u točki I. i III. izreke te se predmet u tom dijelu vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Odluka o troškovima postupka u povodu pravnog lijeka ostavlja se za konačnu odluku.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom naloženo je tuženicima solidarno na ime naknade štete na poljoprivrednim kulturama i zemljištu isplatiti tužitelju 109.456,00 kn s pripadajućom kamatom (točka I. izreke). Naloženo je tuženicima naknaditi tužitelju trošak osiguranja dokaza od 5.750,00 kn s pripadajućom kamatom (točka II. izreke). Naloženo je tuženicima solidarno naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka od 22.602,56 kn (točka III. izreke).

Drugostupanjskom presudom djelomično je prihvaćena žalba tužitelja i preinačena prvostupanjska presuda u točki I.

izreke u kojoj je odlučeno o tijeku zakonske zatezne kamate i suđeno da zakonska zatezna kamata na dosuđeni iznos teče od 15. travnja 2016. dok se za više zatražen iznos tužbeni zahtjev odbija (točka I. izreke). Odbijena je žalba tuženika i potvrđena prvostupanjska presuda u točki I. i točki II. izreke.

Protiv drugostupanjske presude, u dijelu u kojem nije uspio u sporu, 2. tuženik je podnio reviziju pozivom na čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 28/13 i 89/14 - dalje: ZPP) zbog pravnih pitanja za koja smatra da su važna za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Predložio je da ovaj sud prihvati reviziju i preinači pobijanu presudu u smislu revizijskih razloga.

Na reviziju je odgovorio tužitelj i predložio odbaciti istu kao nedopuštenu.

Revizija je osnovana.

Revident je u reviziji naznačio sljedeće pravno pitanje:

"Može li sud temeljiti presudu na vještačenju koje nije provedeno u sudskom postupku, ukoliko je suprotna strana prigovarala takvom vještačenju, te predlagala izvođenje dokaza vještačenjem u sudskom postupku te je li na takav način postupljeno protivno odredbi čl. 250. i 259. ZPP-a?"

Obrazlažući važnost navedenog pitanja za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni revident se pozvao na odluke ovog suda poslovni broj Rev-118/04, Rev-608/04, Rev-2545/10, Rev-1208/07, Rev-424/09 u kojima navodi da su u bitnom izražena shvaćanja da se vještačenje provodi u parničnom postupku te da ga obavljaju vještaci koje odredi sud.

Ispitujući pobijanu odluku sukladno odredbi iz čl. 392.a st. 2. ZPP, u pobijanom dijelu i u okviru postavljenog postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, ovaj sud je ocijenio da je postavljeno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu štete na nekretninama zasađenim maslinama i vinovom lozom, a koja šteta je nastala kao posljedica požara koji je izbio 19. rujna 2008.

Nižestupanjski su sudovi uz utvrđenje da je uzrok požara koji je izbio 19. rujna 2008. padanje užarenih čestica sa čeličnog stupa dalekovoda K. - M. oznake DV 110 kv 61, da je 1. tuženik vlasnik opasne stvari, dalekovoda koji je povjerio 2. tuženiku na upravljanje u smislu čl. 15. i 16. Zakona o tržištu električne energije ("Narodne novine" broj 177/04, 76/07) te da postoji uzročno posljedična veza između opasne stvari i štetnog događaja odnosno nastala šteta potječe od opasne stvari, a dalekovod koji je pod naponom predstavlja opasnu stvar stoga 1. tuženik, kao vlasnik te 2. tuženik kao pravna osoba kojoj je vlasnik dalekovod povjerio na upravljanje solidarno odgovaraju za nastalu štetu. Stoga su nižestupanjski sudovi djelomično prihvatili tužbeni zahtjev.

Prvostupanjski je sud odbio dokazni prijedlog tuženika za provođenje vještačenja po vještacima elektrotehničke struke i zaštite od požara radi utvrđenja uzroka nastanka požara, uz obrazloženje da tuženik nije dokazao manjkavost vještačenja Centra za kriminalna i forenzička vještačenja Ivan Vučetić (iz kojeg proizlazi da je do navedenog požara došlo uslijed pada užarenih čestica s čeličnog stupa dalekovoda K.-M.) a koje vještačenje nije provedeno u predmetnom postupku.

Drugostupanjski je sud odbio žalbu 2. tuženika kao neosnovanu i potvrdio prvostupanjsku presudu ocijenivši da prvostupanjska presuda nije opterećena bitnim povredama odredaba parničnog postupka niti je u istoj pogrešno primijenjeno materijalno pravo.

Ovaj sud ne može prihvatiti izneseni način postupanja nižestupanjskih sudova.

Naime shvaćanje u vezi naznačenog pitanja u suprotnosti je sa shvaćanjem ovog suda izraženog u brojim odlukama (Rev-2277/2018, Rev-367/04, Rev-797/01 i druge).

Prema odredbama čl. 251. st. 1. - 4. ZPP vještačenje obavljaju vještaci koje određuje sud, na prijedlog stranaka, a kad je radi utvrđenja ili razjašnjenja kakve činjenice potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže. Sud rukovodi vještačenjem, označuje vještaku predmet koji će se razgledati, postavlja mu pitanja i, prema potrebi, traži objašnjenja u vezi s danim nalazom i mišljenjem (čl. 259. st. 1. ZPP), a vještak uvijek mora obrazložiti svoje mišljenje (čl. 260. st. 2. ZPP).

Značaj sudskog nalaza i mišljenja, u smislu citiranih propisa, ima samo nalaz i mišljenje vještaka kojeg je u tom svojstvu odredio sud. Premda nalaz i mišljenje na zahtjev neke od stranaka mogu izraditi također stalni sudski vještaci, njihov pisani nalaz i mišljenje nije zatražio sud. Stoga, takav nalaz i mišljenje, kao i eventualne kasnije izmjene i dopune, nemaju jednaku dokaznu snagu kao nalaz i mišljenje vještaka koje je odredio sud i koje je provedeno u smislu propisa Zakona o parničnom postupku kojim je uređeno izvođenje tog dokaza, već predstavlja ispravu pribavljenu od strane pojedine stranke u postupku, koja jest dokazno sredstvo ali ju kao takvu treba vrednovati i ocijeniti u sklopu svih ostalih provedenih dokaza. U tom smislu, tek u slučaju da je spomenuti pisani nalaz i mišljenje pribavljen izvan sudskog postupka dostavljen protivnoj stranci i da ona nije prigovarala njegovom sadržaju, kao niti eventualnim naknadnim izmjenama i dopunama, niti predložila vještačenje u sudskom postupku, prvostupanjski sud bi ga mogao prihvatiti kao dokaz čija valjanost nije dovedena u pitanje i tek potom na njemu utemeljiti pobijanu odluku.

Stoga odgovor na naznačeno pitanje glasi:

"Sud ne može temeljiti presudu na vještačenju koje nije provedeno u sudskom postupku, ukoliko je suprotna strana prigovarala takvom vještačenju, te predlagala izvođenje dokaza vještačenjem u sudskom postupku, pa je na takav način postupljeno protivno odredbi čl. 250 i čl. 259. ZPP?"

Kako u konkretnom slučaju sud nije tako postupio, već je utvrđenja odlučnih činjenica u ovoj pravnoj stvari utemeljio na nalazu vještaka angažiranih izvan ovog sudskog postupka usprkos tome što je tuženik iznio prigovore i zatražio provođenje vještačenja po vještacima koje će odrediti sud, a što je sud otklonio, na opisani način počinjena je bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi s čl. 220. st. 2 i čl. 251. st. 1. ZPP koju nije otklonio drugostupanjski sud jer obrazloženje presude drugostupanjskog suda ne sadrži ocjenu tih žalbenih navoda tuženika te je posljedično počinjena i bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u svezi čl. 375. ZPP pred drugostupanjskim sudom.

Stoga je valjalo na temelju odredbe čl. 394. st. 1. ZPP ukinuti pobijane nižestupanjske presude i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U ponovljenom postupku sud će otkloniti počinjenu bitnu povredu odredaba parničnog postupka, imajući u vidu navedeno te donijeti novu zakonitu presudu.

Odluka o troškovima postupka u povodu revizije ostavljena je za konačnu odluku (čl. 166. st. 3. ZPP).

Zagreb, 10. studenog 2020.

Predsjednica vijeća:
Jasenka Žabčić, v.r.